

Záverečná karta projektu

Názov projektu **Nové technológie v pracovnom práve a ochrana zamestnanca** Evidenčné číslo projektu **APVV-15-0066**

Zodpovedný riešiteľ **prof. JUDr. Helena Barancová, DrSc.**
Príjemca **Trnavská univerzita v Trnave - Právnická fakulta**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

Trnavská univerzita v Trnave, Právnická fakulta, Hornopotočná 23, 918 43 Trnava

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

žiadny

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

žiadne

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

1. BARANCOVÁ, H.: Nové technológie v pracovnom práve a ochrana zamestnanca (možnosti a riziká); [recenzenti: Věra Štangová, Ján Matlák]. - [1. vyd.]. - Praha : Leges, 2016. - 202 s. - (Teoretik). - ISBN 978-80-7502-176-2.
2. BARANCOVÁ, H.: Nové technológie v pracovnoprávných vzťahoch; [recenzenti: Ján Matlák, Mária Rybárová]. - 1. vyd. - Praha : Leges, 2017. - 191 s. - (Teoretik). - ISBN 978-80-7502-253-0.
3. BARANCOVÁ, H.: Skončenie pracovného pomeru a základné ľudské práva v judikatúre európskych súdov [recenzenti: Ján Matlák, Mária Rybárová]. - 1. vyd. - Praha : Leges, 2019, 259 s. (Teoretik). - ISBN 978-80-7502-341-4
4. BARANCOVÁ, H.: Pracovnoprávne vzťahy a digitalizácie práce – požiadavky, šance a riziká. Rukopis vedeckej monografie bol odoslaný na publikovanie do zahraničného vydavateľstva Nakladatelství Leges s.r.o. Praha
5. VOJTKO, J.: Agentúrne zamestnávanie v kontexte ochrany zamestnanca a flexibility trhu práce - 1. vyd. - Praha : Leges, 2016. - 157 s. - (Teoretik). - ISBN 978-80-7502-214-1.
6. LACLAVÍKOVÁ, M., OLŠOVSKÁ, A.: Stres ako vedľajší produkt digitálnej doby. In: Opus Laudat Artificem. Pocta prof. JUDr. Helene Barancovej, DrSc. [editor Viktor Križan]; - [1. vyd.]. - Trnava: Typi Universitatis Tyrnaviensis, spoločné pracovisko Trnavskej univerzity a Vedy, vydavateľstva SAV, 2019 - ISBN 978-80-568-0192-5, - s. 34-47
7. LACKO, M.: Materská a rodičovská dovolenka; [recenzenti: Andrea Olšovská, Ján Matlák, Martin Štefko]. - 1. vyd. - Praha : Leges, 2016. - 160 s. - (Teoretik). - ISBN 978-80-7502-191-5.

8. BARANCOVÁ, H.: Pojem zamestnanec v európskej digitálnej perspektíve = Term of employee in european digital perspective In: Právny obzor. – ISSN 0032-6984. - Roč. 101, č. 4 (2018), s. 327-344.
9. BARANCOVÁ, H.: Pracovné právo v digitálnej dobe a rozvoj kolaboratívnej ekonomiky. In: Justičná revue. - ISSN 1335-6461. - Roč. 69, č. 10 (2017), s. 1138 - 1154
10. BARANCOVÁ, H.: New Technologies and the existing model of protection of motherhood and parenthood. In: The Lawyer quarterly. – ISSN 1805-840X – Vol 7, iss 4 (2017), p. 231-242
11. DIVÉKYOVÁ, K.: Monitorovanie zamestnancov v 21. storočí. In: Opus Laudat Artificem. Pocta prof. JUDr. Helene Barancovej, DrSc. [editor Viktor Križan]; - [1. vyd.]. – Trnava: Typi Universitatis Tyrnaviensis, spoločné pracovisko Trnavskej univerzity a Vedy, vydavateľstva SAV, 2019 - ISBN 978-80-568-0192-5, - s. 527-538
12. LACKO, M.: Dočasná pracovná neschopnosť zamestnanca. Rukopis vedeckej monografie bol odoslaný na publikovanie do zahraničného vydavateľstva Nakladatelství Leges s.r.o. Praha
13. KRIŽAN, V.: Niekoľko (miestami nesúrodých) úvah o postavení pracovníka v zdieľanej ekonomike. In: Opus Laudat Artificem. Pocta prof. JUDr. Helene Barancovej, DrSc. [editor Viktor Križan] - [1. vyd.]. – Trnava: Typi Universitatis Tyrnaviensis, spoločné pracovisko Trnavskej univerzity a Vedy, vydavateľstva SAV, 2019 - ISBN 978-80-568-0192-5, - s. 201- 211
14. BARANCOVÁ, H.: Platformizácia práce a pracovnoprávne vzťahy. Výstup projektu bol odoslaný a bude publikovaný v zborníku z medzinárodnej konferencie organizovanej Právnickou fakultou Karlovy univerzity v Prahe
15. BARANCOVÁ, H.: New technologies in the labour law and dignity of work performed. Výstup projektu bol odoslaný na publikovanie v zborníku „Pocta prof. Loeschnigga“ v Grazi, Rakúsko
16. OLŠOVSKÁ, A., LACLAVÍKOVÁ, M.: Doručovanie v pracovnom práve v ére moderných technológií. Výstup projektu bol prezentovaný na konferencii organizovanej riešiteľským kolektívom s názvom „Vplyv digitalizácie pracovných procesov na ďalší rozvoj pracovného práva“ a bude publikovaný v zborníku s názvom Nové technológie a ochrana zamestnanca
17. BARANCOVÁ, H.: Crowdfunding - typická forma ekonomiky digitálnych platforiem a pracovnoprávne vzťahy. Vedecký článok bol odoslaný na publikovanie do vedeckého recenzovaného časopisu Právny obzor, Bratislava
18. BARANCOVÁ, H.: Zmeny pracovného práva a digitalizácia pracovného života. Výstup projektu bol prezentovaný na konferencii organizovanej riešiteľským kolektívom s názvom „Vplyv digitalizácie pracovných procesov na ďalší rozvoj pracovného práva“ a bude publikovaný v zborníku s názvom Nové technológie a ochrana zamestnanca

Uplatnenie výsledkov projektu

Legislatívna prax:

Výsledky riešenia výskumného projektu budú predložené Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Justičná prax:

Veľká časť výskumných výstupov bola uverejnená v recenzovanom časopise „Justičná prax“ primárne určenom pre sudcov a iné justičné povolania

Pedagogická prax:

Výsledky riešenia projektu sa využívajú aj v pedagogickej činnosti pri výučbe pracovného práva ako aj pri tvorbe novej celoštátnej učebnice pracovného práva.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

Nové technológie zásadným spôsobom menia existujúci charakter a obsah pracovnoprávných vzťahov. Vo svojich právnych dôsledkoch vytvárajú v podnikateľskej praxi „hybridné“ pracovné vzťahy, ktoré z hľadiska doterajšieho právneho stavu v Zákonníku práce nezodpovedajú klasickému pracovnému pomeru, ani pojmu závislá práca, či pojmu zamestnanec alebo pojmu zamestnávateľ.

Nové digitálne formy a spôsoby práce z hľadiska svojich osobitostí vyžadujú špeciálnu

právnú úpravu, ktorá by regulovala právne postavenie tých fyzických osôb, ktoré nemožno subsumovať nielen pod pojem zamestnanec, ale ani pod pojem samostatne zárobkovo činné osoby. Ide o pracovnú kategóriu ekonomicky závislých zamestnancov (ekonomických dodávateľov).

V nadväznosti na vyššie uvedené z uskutočneného výskumu vyplynulo, že by bolo potrebné rozšíriť predmet úpravy pracovného práva ako aj predmet úpravy Zákonníka práce o právnú reguláciu ekonomicky závislých zamestnancov. Podriadiť reguláciu ich právneho postavenia pod predmet právnej úpravy Obchodného zákonníka by nebolo správnym legislatívnym riešením. Na ekonomicky závislých zamestnancov by sa vzťahoval Zákonník práce v určitom primeranom rozsahu, ktorý by im zabezpečil síce nižšiu úroveň ochrany v porovnaní so zamestnancami, ale ktorý by im garantoval vyššiu úroveň sociálnej bezpečnosti ako subjektom obchodnoprávných vzťahov.

Nové technológie v pracovnom práve zásadným spôsobom ovplyvňujú aj doterajší spôsob úpravy spájania pracovného a osobného života zamestnancov. Nové digitalizáciou podmienené nové formy práce stierajú rozdiely medzi pracovným životom a osobným životom zamestnancov, čo má nepriaznivé právne následky na duševné aj psychické zdravie zamestnancov a nepriaznivo ovplyvňuje aj ich rodinný život. Právnou hrádzou uvedeného trendu je stále prehlbovanie kvality a úrovne právnej ochrany súkromného života zamestnancov, najmä ochrany ich osobných údajov.

Nové technológie v pracovnom práve zásadným spôsobom ovplyvňujú aj ďalšie tradičné pracovnoprávne inštitúty, akým je samotná pracovná zmluva, jej forma ako aj obsah. Možnosti výkonu práce zamestnanca z iného štátu či svetadielu kladie na zákonodarcu nové právne nároky na spôsob pracovnoprávnej úpravy uvedených problémov.

Dynamický rozvoj reprodukčnej medicíny ovplyvňuje aj pracovnoprávnu úpravu a úpravu práva sociálneho zabezpečenia. V súvislosti s náhradným materstvom pracovné právo ako aj právo sociálneho zabezpečenia reguluje len jeho sociálnoprávne dôsledky. Aj keď inštitút náhradného materstva je v slovenskej právnej úprave nedovolený, pracovnoprávna úprava musí aj do budúcnosti chrániť všetky tehotné ženy bez ohľadu na to, akým spôsobom otehotneli, včítane náhradných matiek (ak napr. k otehotneniu došlo v zahraničí). Určeným matkám, t. j. matkám, ktoré si dali vynosiť dieťa a následne ho prevzali do osobnej starostlivosti, neprislúcha však materská dovolenka, ktorá je určená len matkám, ktoré porodili, čo potvrdzuje aj najnovšia judikatúra Súdneho dvora Európskej únie.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

New technologies change the existing nature and content of labour law relations in essential proportions. In their legal consequences they create "hybrid" labour relationships in business practice which, in terms of the existing legal state according to the Labour Code, correspond neither to the classical employment relationship, nor the concept of dependent work, nor the concept of employee or employer.

Due to their specificities the new digital forms and modes of work require special legislation which would regulate the legal status of those persons who can be included neither under the concept of employee nor under the concept a self-employed person. There is a new labour category of economically dependent employees (economic suppliers).

In connection with the above mentioned, the research showed that it is necessary to extend the subject matter of labour law as well as the subject matter of the Labour Code to cover the legal regulation of economically dependent employees. Subordinating the regulation of their legal status under the subject matter of the Commercial Code would not be the right legislative solution. Economically dependent employees should be covered by the Labour Code to some extent which would provide them with a lower level of protection in comparison with employees, but with higher level of social security in comparison with subjects of commercial law.

New technologies in the labour law have a fundamental impact also on the arrangement of labour and personal life of employees. New forms of digitalized work blur the differences between working life and personal life of employees, what results into negative legal consequences for the mental and mental health of employees and it also affects their family life. The legal response to this trend takes shape of the continuing deepening of the quality and level of legal protection of the private life of employees, especially the protection of their personal data.

New technologies in the labour law also significantly affect other traditional labour law institutes, such as the labour contract, its form and content. The fact that work could be provided also by an employee from other state or continent makes legislator use new ways of labour law regulation of these problems.

The dynamic development of reproductive medicine affects also labour law and social security regulation. In the context of surrogacy, both labour law and social security law regulate only its socio-legal consequences. Although the institute of surrogacy is unlawful in the Slovak legislation, the labour law must protect all pregnant women in the future regardless of how they became pregnant, including surrogate mothers (if, for example, they got pregnant abroad). Designated mothers, i.e. mothers who subsequently take children of surrogate mothers into their personal care, are not entitled to maternity leave which is intended only for mothers who actually gave the birth. This conclusion is confirmed also by the latest case law of the Court of Justice of the European Union.